

Jolanta Betkowska

Nauczyciel mistrzem słowa – z doświadczeń ośmiu edycji Pomorskiego Konkursu Literackiego dla Nauczycieli

Komunikowanie się i sztuka wypowiedzi, wiodący temat niniejszego numeru, ewokuje wydarzenie literackie, które co dwa lata odbywa się w Pomorskiej Bibliotece Pedagogicznej w Słupsku – konkurs literacki dla nauczycieli. Nauczyciele, na co dzień operujący głównie słowem mówionym, w pracach nadsyłanych na kolejne edycje konkursu przemawiają piórem. Pisemna forma wypowiedzi, tak starannie kształtowana u uczniów nie tylko, choć przede wszystkim, na lekcjach języka polskiego, to jedno z trudniejszych zadań dla umysłu. *Verba volant, scripta manent*, jak mówi łacińskie przysłowie. Słowa ulatują, pismo pozostaje. Tu dobitnie uwypukla się odpowiedzialność za słowo, za myśl nie tylko wypowiedzianą, ale utrwaloną, zapisaną.

„Słowa tworzą zdania. Zdania akapity. Czasami akapity ożywają i zaczynają oddychać”. Ta myśl Stephena Kinga pięknie wyraża wartość i wagę literatury. Jak bowiem z trzydziestu dwóch liter alfabetu złożyć słowa, z nich zdania, z nich akapity, a dalej cały tekst? To już jest niełatwe, ale jak jeszcze sprawić, żeby te akapity zaczynały żyć? Jak przemówić do czytelnika? Opowiedzieć mu jakąś historię? Wzruszyć, skłonić do refleksji albo pobudzić do (u)śmiechu? To jest sztuka, sztuka pisarska, a udane jej próby przeblaskują w blisko pół tysiąca tekstach, zgromadzonych do tej pory w Pomorskim Konkursie Literackim dla Nauczycieli.

Ponad dekadę temu w bibliotece pedagogicznej w Słupsku pojawiła się myśl, co jeszcze, oprócz dotychczasowych, licznych działań, można zrobić dla nauczycieli. Tak powstał konkurs, w którym swoich literackich sił mogą próbować nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, zarówno czynni zawodowo, jak i emerytowani, z całego województwa pomorskiego.

W tym roku odbyła się ósma już edycja tego przedsięwzięcia, a niemające nim zainteresowanie udowodnienia, że w Ciele Pedagogicznym tkwi Duch Literacki. W każdej edycji jury wyłania spośród nadesłanych prac te, w których „akapity ożywają i zaczynają oddychać”.

Przywołajmy choćby nagrodzony wiersz Joanny Krużyńskiej, z IV Pomorskiego Konkursu Literackiego dla Nauczycieli:

Dzień

*Zwija się już dzień, odkłada myśli na jutro,
zamyka czas w starej walizce, pełnej myśli z poprzednich dni.
Bałagan jak u podróżnika, który zniemacka opuszcza hotel.
Pomięte decyzje, między rzeczami codziennego użytku.
Dzień w kalendarzowej podróży, między porami roku,
z letniego kontynentu na jesienny.
W ciągłym biegu, by zdążyć na peron tuż po nocy,
z walizką pełną rzeczy niedokończonych,
letnich wrażeń i ciepłych swetrów jesiennych*

Z piątej edycji konkursu przypomnijmy np. fragment wyróżnionego opowiadania Konrada Karpowicza **Zasady zdrowego żywienia:**

Obudzić się w takim właśnie miejscu, pozwalając oczom, aby pohasały sobie po lekko zachmurzonym niebie, zaczęły się swobodnie o gładkie grzbiety ptaków i pozwoliły się przez nie wynieść wysoko w chmury, gdzie niewidoczne dla mnie, a oczywiście dla nich silne prądy powietrza tyranizują przestrzeń, dając nam – istotom naziemnym – złudne uczucie spokoju zamkniętego w tym pozornym bezruchu. Obudzić się na tej smolisto-czarnej, tłustej glebie, w każdym centymetrze obficie wypełnionej najróżniejszymi formami dopiero co powstającego oraz przekwitającego już życia, którego głównym i chyba jedynym celem jest możliwie jak najdłuższe przetrwanie w symbiozie z otaczającym je światem lub też bez owej fenomenalnej zależności... nieważne, byle tylko do przodu. Przypominało mi to budzące się właśnie ze snu delikatnie kreślące w nasiąkniętym mżawką powietrzu kontury pobliskiego miasta, które zapewne, gdyby oglądać je z grzbietu jednego z krążących nade mną ptaków, okazałoby się osadzone pośrodku owej smakowitej gleby jak tandetny jarmarczny obraz w fikuśnej barokowej ramie.

Te dwa przeblaski sztuki pisarskiej i poetyckiej oraz inne nagrodzone i wyróżnione teksty to jeden z wielu czynników warunkujących trwanie Pomorskiego Konkursu dla Nauczycieli. Dumą organizatorów są wszyscy laureaci, a szczególnie ci, którzy dzięki wyróżnieniu czy zauważeniu ich prac przez jury zdecydowali się publikować i teraz wydają kolejne książki i tomiki poetyckie, jak Agata Marzec ze Słupska¹ czy

1. Agata Marzec, której opowiadanie *Niobe* zostało wyróżnione w IV edycji konkursu w roku 2015, wydała do tej pory debiutanckie opowiadania *Reminiscencje*, tomiki poetyckie *A w moim ogrodzie* *rosną* i *Pan Demiurg*, oraz powieści *Wieża z piasku* i *Cena złudzeń*.

Mirosław Kowalczyk z Garde². Satisfakcję sprawia także to, że prace na konkurs napływają z różnych zakątków województwa pomorskiego – oprócz Słupska i Gardy wśród licznych adresów uczestników można zauważyć miasta, jak Gdynia, Sopot, Lębork, Kwidzyn czy Malbork, a także mniejsze miejscowości: Jezierzycze, Chwaszczyno czy Debrzno.

„Warto pamiętać, że każdy nauczyciel – niezależnie od przedmiotu, jakiego naucza – powinien być mistrzem słowa”. Fraza ta, zaczerpnięta z komentarza redakcyjnego do wiodącego tematu niniejszego numeru, znajduje odzwierciedlenie w sylwetkach laureatów ośmiu edycji Pomorskiego Konkursu Literackiego dla Nauczycieli. Wśród autorów nagrodzonych i wyróżnionych tekstów są nie tylko poloniści, ale i nauczy-

cieli języka angielskiego, historii, sztuki i plastyki, świetlicy, przedmiotów zawodowych, a także wychowawcy, bibliotekarze, nauczyciele wspomagający. W każdym nauczycielu zatem, niezależnie od specjalności, może drzemać Duch Literacki, a konkurs organizowany przez Pomorską Bibliotekę Pedagogiczną w Słupsku i Stowarzyszenie Edukacyjne Volumin stwarza jedną z możliwości, by dać pisemny wyraz mistrzostwu słowa.

„Dobrze pisać, to znaczy czynić myśl widzialną”, jak pięknie powiedział Ambrose Bierce. W rozstrzygniętym właśnie VIII Pomorskim Konkursie Literackim dla Nauczycieli nagrodzono kolejne teksty, w których widać owo „dobre pisanie”. Ale o tym już w następnym tekście.

2. Mirosław Kowalczyk brał udział w V edycji konkursu w roku 2017, nie został laureatem, ale jego opowiadanie *Nadzieja kończy się ostatnia* zostało zauważone przez jednego z jurorów, red. Zbigniewa Babiarsza-Zycha i wydrukowane we „Wsi Tworzącej”, dodatku literackim do biuletynu „Powiat Słupski”. Obecnie Mirosław Kowalczyk jest autorem dwóch opublikowanych książek: *Gryf: legenda o opiecej ziemi gardejskiej* oraz *Tajemnica starej czereśni*.

Jolanta Betkowska

Koordinator Pomorskiego Konkursu Literackiego dla Nauczycieli, Pomorska Biblioteka Pedagogiczna w Słupsku.

Konkurs zapisany w kadrze

